

te fiduciæ vox? quid? omnia possibilia sunt inveniendi super eum, qui omnia potest. Nihil omnipotentiam verbi clarior reddidit: quam quod omnipotentes facit omnes, qui sperant in eo. S. Bernardus S. 25.

S. IV. Motiva varia.

DE forti aggressa est dulcedo. Judic. 14. 14. id est, mel dulcissimum. Nimirum leo à me occisus, præbuit mihi mel: ut significetur, actus heroicis meæ fortitudinis pariter mihi, & cullibet alteri mirificam voluptatē, felicitatem, & gloriam. Cornelius hic.

Alios duodecim, leuunculos stantes etc. Paral. 9. 19. In quolibet gradu assensus Salomonis erant duo leones hinc, & inde: sed hi leones, quia ficti erant, & sine vita, significant; quod solum timidus, & recordes impediunt. Brogmard. Dominium Christi.

A Domino dirigitur greffus viri. Proverb. 20. 24. Fortis, & strenui qui magna, & ardua molitur: hunc enim Hebraicum Geber significat. Cornelius hic. Vide tit. Fiducia, Fortitudo.

TITULUS III. MAGNIFICUS.

S. I. Magnitudo animi.

Parvulum occidit invidia. Job 5. 2. Parvulum dicitur, qui terrena diligit; magnus, qui sola æterna querit. Hugo Card. hic.

Excelsior ut gigas ad currendam viam, à summo caelo egreffo est. Pl. 18. 6. 7. Sed nunquid Mars, Jupiter, Saturnus, altior caelo? Richardus: egreditur à summo caelo, non loco, & vastitate, sed virtute, ac efficacia. Sylveira c. 13. in Math.

Vox Domini in magnificencia. Pl. 28. 4. Quia excitat ad magnificencia, & heroica facinora; ut non tantum præcepta, sed etiam consilia, corde magnanimo exequamur, De Ponte in Cant. 2. p. 1. 1. 5. 8. 3.

Abstulit omnes magnificos meos. Thren. 1. 1. 5. Id est magnificentes. Magnificus est, qui in omni opere, virtute eligit, quod perfectius est: unde magnificencia est decus, & ornamentum, divinarum, humanarumque omnium virtutum. S. Bonavent. hic.

Inhabitabo in eis, & deambulabo. Pl. 133. Levit. 26. 12. Vide animo sancta, quam grandis sit: Christum capit, quem coelum non capit. S. Hieron. in Pl. 133. Ita legit textum hunc S. Hieronymus.

Fide Moyses grandis factus, negavit se esse filium filia Pharaonis, magis eligi animi, puerilique levitatis fuerit: Aegyptia regna amissa. Factis dixit Moyses cum Apostolo: Cuius esset parvulus etc. Incert. Auth.

Naturali instinctu quilibet concepit magnas; utpote à Deo conditus magnus. S. Laurent. Just. l. de contemptu Mundi cap. 10.

Nil aliud magnum in rebus humanis; nisi animus magna despiciens. S. Martinus Bracon. Ep. de vera virt. c. 2.

Qui ab externis rebus præstantiam sibi comparare nititur, perinde facit, ut il solent, qui, cum statura breves sint, acceptis grallis duobus, & eò amplius interdum cubitis, crescent. Quod sepius hominibus usu venit, quoties opum, aut potentia; adjuvento apparere cæteris præstantiores volunt; quæ tamen præstantia non est. Is enim præstant, & excelsus est; qui nullus horum eget; sed omnia ista parvi pendit; & in seipso habet magnitudinem. Isidorus Clarus l. 1. or. 7. in die Ciner.

S. II. Magnitudo corporis.

Uit Saul procerus, & quasi gigas. 1. Reg. 10. 23. sic procerus Salomon. Cant. 5. 15. Cornelius in 1. Reg. 10.

Invidus Saul David vestimentis suis. 1. Reg. 17. 38. Hinc patet, Davidem fuisse procerum; alioquin enim Saulis proceri vestes, & arma illi aptari nequissent. Idem hic.

Omnis homo, dum sui corporis pulcritudinem concepit, procerum se esse exoptat. S. Chrysof. S. 103.

Quidam sarcasice dixit de magnis: superiora magnarum ædium non inhabitari. Mafenius l. 2. arguit.

TITULUS IV.

MALI.

S. I. Profunt bonis.

Ex Veteri.

Mali servit minori. Gen. 25. 23. Tropologicè: mali serviunt bonis; tyranni Martyribus: quia fabricant coronas æternas. Cornelius hic.

Gabaonitæ, Jos. 9. 27. qui ex alia stirpe erant à filiis Israel, ministrabant in templo, ligna, & aquam portantes in officium sacrificiorum. Sic impij, qui ex aliena stirpe sunt, nempe diaboli, ligna, ac cruces subministrant bonis; ut holocausta de se offerant. Diez amor inimicorum.

Sicut novacula acuta fecisti dolam. Pl. 51. 4. Ecce quid faciunt sancti mali: capillos radunt. S. August. hic. Qui quidem capilli non superflue facti sunt à Deo in corpore hominum; sed ad aliquod ornamentum; tamen, quia sine sensu prædicuntur; illi, qui adhaerent Deo, sic habent ista terrena, sicut capillos. Id. ib. Omnis malus, aut ideò vivit, ut corrigatur; aut ideò vivit, ut per illum bonus exerceatur. Id. in pl. 54.

Qui stultus est, servit sapienti. Prov. 11. 29.

Ex Patribus, & aliis.

Per ipsos, in quibus est malitia, claros, & probatos, efficit eos, qui ad virtutum gloriam tendunt. Nam si periretur malitia, non esset utique, qui contrariet virtutibus. Virtus autem, non habet aliquid contrarium, non claresceret; nec splendidiore, & examinatio ferret. Non probata verò, nec examinata virtus; nec virtus est. Origenes hom. 14. in Num.

Ex malorum consideratione decus bonorum lucidius indicatur. Idem hom. 1. in Gen.

Hanc Deum bonorum, ac malorum, voluit esse distantiam, ut qualitatem boni ex malo sciamus; item mali ex bono: nec alterius ratio subaltero potest intelligi. Deus ergo non excelsus malum; ut ratio virtutis constare possit. Quomodo enim patientia vim suam, nomenque, retineret; si nihil esset, quod pati cogemur? Quomodo laudem meretur devota Deo suo fides; nisi esset aliquis, qui à Deo vellet avertere? nam ideò potentiores esse iustus permisit; ut cogere ad malum possent: ideò plures, ut virtus esset pretiosa. Lactantius l. 5. div. insti.

Abel esse reuuit, quem Cain malitia non exerceat. S. Greg. mor. l. 20. c. 29.

Mali bonos magis ab hujus mundi desiderijs expediunt; dum affligunt: quia dum multa eis hic violenta ingerunt, festinare illos ad superna compellunt. Id. mor. l. 26. c. 9.

Nunc vivit impius pio: sed sicut lima non habet locum planato ferreo; ita post consummationem iustorum non erit locus impijs. V. Beda in Pl. 36.

Quod fornax fecit auro, vel paleæ; quod lima ferro; hoc impius facit pio. Nam sicut palea incineratur, aurum verò purgatur; sic in persecutione iustus fit iustior, & fordidos fordior. Id. ib.

Cum Deus præficeret, eos (Angelos malos) tales futuros, quare creavit eos? Propter ornatum sui operis: ut enim pictor nigrum colorem subferunt; ut albus, vel ruber, pretiosior sit; sic collatione malorum iusti clariores fiunt. S. Anselmus in Elucidario.

Mali vivere permittuntur ad bonorum probationem: ut eorum moribus exasperati patientie fructu remunerentur. Rosa suaviter redolet; pulchra est visu, lenis tactu; & tamen non crescit, nisi inter spinas; quæ sunt aspera tactu, delormes visu, nihil redolentes. Sic etiam boni, & iusti, homines: licet lenes sint patientia, pulchri moribus, suaves bono exemplo; non tamen possunt proficere, vel probari, nisi inter malos. Quandoque etiam spina defendit rosam; ne carpatur ante maturitatem: sic mali occasio sunt bonis; ne excedant in peccatis: quandoque per eorum malitiam refragantur; ne immoderata læticia, vel alio peccato, dissolvantur. Nunquam etiam servatur vinum bene in bonitate sua nisi in fœce: nec boni, & iusti, in virtutibus stare, & proficere possunt; nisi probentur tribulationibus, iniquorum persecutionibus. Dixit B. Virgo S. Brigide Revel. l. c. 22.

Fabri sunt mali, qui tribulant modò bonos in igne tribulationis. Hugo Card. in Gen. 1.

Lætiore esto, quoties displices malis; & malorum de te estimationes malas vere tux laudationi adscribe. S. Martinus Bracon. de vera virtute c. 3.

S. II.

Ex Novo & Patribus.

Mali immixti bonis.

FUerat. Joan. 13. 6. Quale Collegium, qualis societas, qualisque congregatio, munda erit, sine iniquitate manebit? si Christi Collegium factum habuit unum eum, qui velamento virtutis tenebat in vitium, specie misericordie agebat miseriam; alijs videbatur intendere, qui seipsum ex toto deseruerat. Simon Cass. l. 9. c. 34.

Boni soli nunquam sunt, nisi in caelo; & mali soli nunquam sunt, nisi in Inferno. Hæc autem vita, quæ inter cœlum, & infernum, sita est; sicut in medio subsistit, ita utrumque partium civis recipit. Ob hanc causam Sancti Patres comparant Ecclesiam utero Rebecce, quæ tulit Jacob Deo dilectum, Esau autem odio habitum. Jam hortor Cant. 2. in quo lilia inter spinas: arcæ Noe, in qua homines, & pecora; corvi & columbæ: agro, in quo triticum, & zizania: Sagenæ misce in mare; in quo boni, & mali pisces. In familia Adæ, & Abel iustus, & Cain fratricida. In domo Noe, Sem, & Japhet cum Cham: in domo Abrahæ Isaac & Ismael; in Isaac domo, Jacob, & Esau; in domo Jacob Joseph cum fratribus venditoribus: in domo David Ammon & Absalon; in electis Apostolis Judas. De Ponte l. 1. c. 3. c. 3. de perfect. hom. Chr.

S. III.

Mali patienter tolerandi.

Ex Veteri.

Adam ubi erat. Gen. 3. 9. Adnotat autem Moyses: cum audivissent vocem Domini Dei deambulantis in paradiso ad auram post meridiem. Curad auram? Abulen: ad auram, id est, contra auram: quia qui contra auram, id est, ventum movetur, tardius movetur. Cur autem Dominus tardus movetur, cum exigere Adamum pro debito occurrit? quia exactio validior est expectantia patientia Creditoris. Escobar. l. 6. Par. Chr. Obs. 4.

Ex cunctis animantium carnis universa hinc induces in arcem, ut vivas tecum. Gen. 6. 19. Noe vivens inter animalia solatio fit ad patientiam probis cum improbis degentibus; præsertim Prælatiis, qui sub eodem tecto, intra eandem arcam familie religiose, versantur cum subditis; in quibus adhuc famulisevit animalis homo; qui non sapit, quæ Dei sunt. Fernandus hic Sect. 3.

Ecce constitui te Deum Pharaonis. Exod. 7. 1. Cur non dicitur, Deus constituitur elementorum? nam super illa quadam divina potestate emittit. Aquas per medium divisit, easque in sanguinem convertit: percussit pulvere terræ fecit sciniphes in universo Aegypto; aerem tenebris replevit: ignem misit Aaron cum thuribulo repressit. Et Pharaon tamen eiecit: ite. Moyses postus est à Deo, ut elementis imperaret, ac Pharaonis malitiam in multa patientia sustineret? divina autem potestas in Moysè magis patebat ac sustentia, quam iustione, & imperio in elementa. Oleaster: expende, quæso; quanta sit dignitas Sancti Moysis; quem Deus sic excoxit, ut Deum Pharaonis constitueret: & similiter, quanta sit prudentia ejus & misericordia; ut non cum statim occideret, sed patientia quasi Dei tulerit, & monuerit. Sylveira in Luc. 10.

Non sicut in vis. etc. 2. Reg. 18. 14. Expectat post tot admonitiones: Deus expectat David patet. Escobar. t. 3. Collog. Chr. Obs. 8.

Calamum quassatum non conseret; & linum sumigans non exringet. Il. 42. 3. S. Hieronymus per calamum accipit tibiam, sive fistulam: quæ prius canora; cum quassatur, hincum edit sonum; ideoque abicitur. Sancti Mattheus calamum exponit arundinem. Delrio adagio 772. per linum accipit elychnum, ex lino caligens flamma nondum dominante, vel jam evanescente. Unde & Syrus per linum accipit lucernam. Significatur his duobus proverbis summa Christi mansuetudo. Homines enim calamum quassatum abiciunt, quia inutilis est; & quia tenentem suis fracturis & aculeis, pungit, & lædit. Similiter linum, sive elychnum sumigans, nec ardens: quia nocet & oculis, & naribus lætore; mox extinguitur. Christus vero tante erit patientia, ut nequam faciat; infirmos, & imbecilles in fide, spe, & charitate non abicit: nec eos clamose increpabit; sed sua mansuetudine eos sustentabit, fovabit, sanabit; & accendet. Ita Hieron. Cyrill. Hilarius, Procopius, Discat hic à Christo Christianus, patienter ferre mores, infirmitates, & vitia, proximorum. Cornelius hic. Qui peccatorum non porrigit manum, nec portat onus fratris: quassatum calamum contingit. Qui scintillam fidei contemnit in parvulis, lignum extinguit sumigans. Id. in Matth. 12.

Vis immis & colligimus ea? non. Matth. 13. 28. Sancti Chrysofom. hom. 30. hic. Multi tanta poenitentia compuncti sunt, ut, cum antea perverfi essent, electissimi postea inveniantur. Propterea zizania iustis dimitti; ut poenitentia tempus præberetur. Paulus, Publicanus, Latro, cum prius zizania essent, in optimum triticum mutati sunt: quæ quidem mutatio in feminibus impossibilis est; & in voluntate facilis, atque procliva. Oliva t. 2. conc. 2. in festo Imm. Concept. Fieri potest, ut qui hodie sunt zizania, cras sint frumentum. Sancti August. serm. 46. de divers. Datur locus poenitentia, non cito amputandus frater: potest enim respicere. Sancti Hieron. Multi prius zizania sunt: qui, nisi patienter, cum mali sunt, tolerantur; ad laudabilem mutationem non perveniunt. Itaque si evulsi fuerint, simul eradicatur & triticum; quod futuri essent; si parceretur. Sancti August. apud Escobar t. 6. Par. Chr. Obs. 5. Si Zizania patientia Dei non subveniret; nec Mattheum de Publicano Evangelistam, nec Paulum de Persecutore Apostolum, Ecclesia possideret. Sancti Chrysol. f. 97.

Patientiam habe in me. Matth. 18. 29. Citius debita recipit, qui patienter expectat; perdit impatientis exactor. Tertull. de patientia: illum prodigium filium patientia patris, & recipit, & vestit, & pascit, & apud impatientem fratrem exculat. Escobar t. 6. Par. Chr. Obs. 4. Samaritani illi, quos Apostoli Luc. 9. 54. cœlesti igne consumptos videbant, veniente Spiritu S. fuerunt in suscepta fide primi. Act. 8. 5.

Si boni estis, quandiu in hac vita subsistitis, æquanimiter malos tolerare debetis: nam quicquid malos non tolerat, ipse sibi per intolerantiam suam quæsit est; quia bonus non est. Abel enim esse reuuit, quem Cain malitia non exerceat. S. Greg. hom. 38. in Evang.

Homines bonos imitare, malos tolera, omnes ama: quoniam nescis, quid cras futurus sit, qui hodie malus est. Sancti August. lib. de catechiz. rud. c. 27.

Ego nec culpa careo; nec amicos, qui culpa careant, quero, nec enim nascitur. Nam qui, ob exiguum vitium, maximam etiam virtutem parvipendunt, nec res humanas considerant, nec Paulo morem gerunt admentis: aliter alterius onera portare. S. Isidorus Pelus. l. 3. c. 410.

TITULUS V. MANSUETUDO.

S. I.

Symbola, allegoria.

Ex Veteri.

In finem pro populo, qui à sanctis longè altus est. Titulus hic præfixus est Psalmo 55. S. Hieron. legit: Victori pro columba muta. Glossa ait: Columba, quia fuit sine amaritudinis felle: quia Saulem perfectentem ad mortem bis salvavit à morte. Pterius lib. 22. Hominem nequaquam iracundum ostendere volentes, columbam pingebant. Vatablus hic David columbam taciturnitatis, & mutam appellat; quod Dei voluntati omnia commiserit; nihil suis adversariis respondens. Arceon in Il. Exposit. 2. Disc. 3.

Estatem, & ver, tu plasmasti ea. Pl. 73. 17. Per hæc tempora significat Fideles, diversa morum qualitate pollentes. Alii enim sunt tanquam æstas, fidei calore ferventes, ad Martyrium usque producti. Alii mansuetudine temperati, tanquam ver, æquabili Domino devotione famulantes. Cassiodorus hic.

Sicut lilium. Cant. 2. 2. Est & mansuetudo lilius, habens innocentia candorem, & odorem fidei. Sancti Bernardus f. 70. in Cant.

Mel & lac sub lingua tua. Cant. 4. 11. Sponsam laudans sponsus aiebat. Olim infantulis recessu lustratis lac melli mixtum in os inferebatur, teste Tertulliano l. de cor. mil. qui ritus monachis mansuetudinis.

Tibia, & psalterium, suorum faciunt melodiam, & super utraque lingua suavis. Eccl. 40. 21. q. d. Sermo suavis magis mentem afficit, & delectat, quam melodia instrumentorum musicorum. Sermo enim suavis secum quasi vehit mel incernum, & suavitate animæ, à qua promanant; eamque delectat in aures & cor audientis. Pterius hierogl. 7. de cervo cap. 1. tradit cervum, licet fugacissimum animal, ita melodia delectari: ut consistens capi se, nequireque patiatur. Cornelius hic.

Butyrum, & mel comedet. Il. 7. 15. Origenes hom. 2. in Il. Emmanuel but. & mel manducat, & querit ab unoquoque nostrum butyrum manducare. Opera nostra dulcia, sermones nostri suavissimi, & utiles mella sunt; quæ manducat Emmanuel. Si vero sermones nostri amaritudine pleni sunt,

funt, ira, contentione; dedit in os meum fel; & non comedit ab his sermonibus Salvator. Cornelius hic.

Ex Novo, & alius.

Vidit Spiritum Dei descendentem sicut columbam. Matth. 3. 16. Non incongrue ad indicandum agnum venit columba: quia nihil melius agno convenit, quam columba. Quod agnus in animalibus, hoc columba in avibus est: summa utriusque innocentia, summa mansuetudo, summa simplicitas: S. Bernardus l. 1. in Epiph. D.

Ecce rex tuus venit tibi mansuetus, sedens super asinum. Matth. 21. 5. Jumenta vult habere Dominus. Est jumentum Domini, id est, esto mansuetus: sedet ille super te, ipse regit te; noli timere, ne offendas, & eas in preceps. Pulvis asini est; sed Christus portans. S. August. in Pl. 33. Venit tibi mansuetus: qualis ipse est, talem te esse vult; mansuetus jugum ejus portare, et & ipse sedeat super te asinum suum, & pullum filium subjugalis. Drogio Off. de Sac. Pass.

Vinea prava in divella. Luc. 3. 5. Aspera in vias planas immutatur; cum immites, atque iracunda, mentes, per resuscitandum superbie gratia ad lenitatem mansuetudinis redeunt. Efcobar. 3. Coll. Chr. obf. 4. hic.

Vade, lava in Natatoria Silos. Joan. 9. 7. Cur Christus cocum illuminatur, misit enim ad fontem, seu piscinam Siloe? sicut aqua Siloe vadit cum silentio l. 8. 6. sic Christus est lenis, mansuetus, & agnus. Cornelius hic. Est mitis, tamquam culcita mollis: que dura suaviter recipit, & in ea animus leviter & suaviter requiescit. S. Bernardus l. 3. de octo beatis.

Scopolus. Lem. Immutus frangit. Queti, & mansueti, animi Symbolum. Lipsius l. de una relig. ut scopolus insilientes undas sine ullo motu fluo frangit; sic nos convitiatores, sine acerbitate, aut ira. Picin.

S. II.

Mansuetudo regia virtus, apta regimini.

Vires in gladio. Genes. 27. 40. Preceptam a fratre benedictionem novit Esau; ulterius tamen sibi summis precibus, & magno ejulatu flagitabat: vires in gladio, & fratri tuo servies: hoc est, semper armatus incedes, & hostibus tuis terrores eris; multum viribus valebis. Quid ergo hinc inferet? certe fratrem tuum moriturus intulit, fratri tuo servies. Sed longe aliter pater moriturus intulit, fratri tuo servies. Nempe frater tuus lenis est moribus; sed hac ipsa lenitate robus, & arma, superabit. S. Ambros. l. de Jacob. c. 7. Domina est crudelitas pietas, & mansuetudo duris motibus praestat. Pinna Eth. 67.

Mesento, Dominus, David & omnis mansuetudinis ejus. Pl. 131. 1. Mansuetudo non est contraria justitiae; imò foror est zeli honoris Dei; & qui facile tolerat injurias proprias, quod est mansuetudinis; aprior est ad vindicandas injurias Dei, & proximi: tum quia omnes vident eum non moveri ex affectu proprio, sed ex solo justitiae zelo; tum quia, oblitus quodammodo sui, totus occupati potest in Dei honore querendo, & propugnando. Hinc ratio redditur, cur Moyses, & David, & mitissimi, Rectores populi constituti. Bellarm. hic.

Sedes ducum superiorum destruxit Deus; & sedere fecit mites pro eis. Eccl. 10. 17.

Emitte agnum Domine dominatorem terra. Il. 16. 1. & Joan. 1. 32. Et hic videt spiritum Dei descendentem de caelo sicut columbam. Quid agnus, quid columba, ad dominandum, ad subjiciendum orbem? Agnina, ac columbina mansuetudo, & lenitas, valde potens est, ad rapidos leones, & rapaces aquilas domandas. Prudentius hymno 3. agnus enim vice miferica, ecce leonibus imperat; exagitantem truces aquilas sedere lapsa columba fugat. Sylveira in Matth. 3. v. 16.

Beati mites, quoniam ipsi possidebant terram. Matth. 5. 4. Syr. hereditatis iure possessores sunt terram. S. Chrysof. mitis propria putatur amittere: contrarium Dominus pollicetur dicens: quod ipse mitis sit, qui nullissime cuncta possideat. Sylveira hic.

Nolite timere pusillus grex, quia complacuit Patri vestro, donec vos regnum. Luc. 12. 32. Quid regno cum grege? num oves apte sceptris: cur non Apostolos, non discipulos, non duces Christiani exercitus vocavit, in auguraturus eos ad regnum? Nimirum non bellando, sed patiendo, regnum coelorum invaditur: nec milites, sed oves tantum occisioni Pl. 43. 22. Occupant regnum. Agnus enim occisus ab origine mundi dignus est accipere regnum. Apoc. 13. 8. Gregem post Apostolicum coetum vocavit tum maxime, cum ad regnum provehebat; restatus, ovium potius mansuetudine Ecclesiae thronum statuum, quam dignitate, fastuque principis. Oliva l. 13. Strom. Luc. 12. 32.

Mansuetudo est virtus regia. S. Ambros. l. 1. exam.

S. III.

Mansuetudo corriget efficaciter, & convertit.

Ex Veteri plerumque symbolis.

Tollat unquamque agnum per familias & domos suas. Ex. 12. 3. Cujus interventu Pharaon statim dimisit populum; Moysen reveritus ab eo benedictionem petivit. 32. abuntes benedicite mihi. Unde ferax bestia sic manufacta? una agni praesentia. Rupertus lib. 2. in Joan. per immolationem agni Pharaon quondam superatus est, & Israelitarum servitus soluta; quod per manum Moysis, & Aaron, plagis immisit perferri non poterat. Sylveira addit. in Evang. Matth. 10.

Percuties virga bis siletem, egressa sunt aquae lavissimas. Num. 11. 10. Cassiodorus lib. 4. var. ep. 3. ad implendum miraculum inde fecit currere humidos liquores, ubi erat sicca durities. Nota ad implendum miraculum. E quo capite illud mirum? ex eo, quod lapis flagellatus virga aquas emitteret; Non enim follet subditus ad obsequium adduci, cum praesul rigide extorquet, quod suavitatis verborum efficeret. Id. ib. l. 2. Obf. 1.

Laquimini ad petram coram eis, & illa dabit aquas. Num. 20. 8. Petra virga percussit. Dominus autem iratus ait: non introducatis hoc populum in terram, quam dabo eis. v. 12. Cur Dominus irascitur? Sancti. Nyssenus: Dominus irascitur Moysi; quod, cum juberetur populum in cortionem vocare, coramque petram alioqui, alio divinae potentiae influente usus est. Ut aquas educas ex lapide pectore, pectoreis, in fontem lacrymarum convertendo, verba blanda sufficiunt; non opus virgae percussione. Efcobar. 3. coll. Chr. l. 9. Obf. 4.

Tulit autem Samuel agnum lactentem unum. 1. Reg. 7. 9. Agnum lactentem nonne sacrificas ut Philisthaos pessumdes? cur non leones immolas? non taurum? quid agno cum caedibus. Docuit Ecclesiam suam, de hostibus suis non cedendo, imò cedendo, triumphare. Non rugitu hostes terret, sed mansuetudine: cuius ut vires videas; cum agnus immolaretur, intonuit Dominus; & pecudis balatu in tonitru mutato, Philistaei fugerunt. Oliva l. 10. Strom. 16.

Falsa est manus Domini super Eblithos canibus diebus Samuelis. 1. Reg. 7. 13. Agnus castus a Samuele occidit leones, cecit sunt a filiis Israel. Oliva l. 10. Strom. 5. Puer autem erat minister.

David autem pallabat manus sua. 1. Reg. 18. 10. Quid per Saulem, nisi elatio potentium? & quid per David inquit, nisi humilis vita Sanctorum? cum ergo Saul ab immundo spiritu arripit, David canente jesu vesania temperatur: quia cum sensus potentium per elationem in furorem rapitur; dignum est, ut ad salutem mens, quasi dulcedine citharae, locutionis nostrae tranquillitate revocetur. S. Greg. l. past. curz p. 3. c. 3.

Tacuit super puerum. 4. Reg. 5. 34. Is, quem terroris virga fuscitate non poterat, per amoris spiritum ad vitam redit: dumque fe parvulo accommodavit, & composuit, facile crexit, & fulcitavit. B. Petrus Dam. lib. de cont. sec. c. 28. Nobile est cor humanum; quod Job Non potuit Gezi cum baculo puerum fuscitate, quem Eliseus facie humilindinatione fuscitavit. Efcobar. 3. Coll. Chr. Obf. 4.

Tribus Sermonem compositum in ore meo in conspectu leonis. Eth. 14. 13. Ut possit foemina leonem convertere in agnum, petit compositum Sermonem. Quid autem Sermo compositus? Dionys. Cath. Sermo ornatus fe audiendi bene placet. Efcobar. lib. 1. 9. Obferv. 4.

Caruli leonum rugientes, ut rapiant. Psalm. 103. 21. Quid actum putas? ut rapaces ab ingerentur? an fulguribus, ac tonitruis, caelum rugit? fulsit; non fulmina, sed lucem emisit; & orbis rapinis, ac lanienis, expiatus est! v. 22.

Ortus est sol, & congregati sunt, & in cubilibus suis collocabuntur. Ut coelum fulsit, vici: nimirum inest vis magna clementia, quae, dum mulcet, frenat. Oliva lib. 3. Strom. 5. Stantes ante Thronum.

Emittit verbum suum, & liquefacit eis. Psal. 147. 18. Non igne glaciem dissolvit; non estu, sed verbo. Quam blandè agit cum impiis, Deus! obdurnit in morem crystalli fons olim aquae vivae; abstinet omnium violentia solis, & flammæ, solumque verbum praesentis glaciæ dissolvendae. Idem. tom. 22. Strom. hic.

Oculi ejus sicut columba. Cant. 5. 12. ait sponsa. Oculi ejus tamquam flamma ignis. Apoc. 1. 14. ait Joannes. Columba quid mitius? flamma quid fervius? falleris, nil fervius columba, quae osculanda corda perfidorum pervadit, molitiaeque ad fe convertit. David non balitis, non haitis, non

non fuisse, malum Saulis spiritum compressit; sed lyra. Id. l. 3. Strom. 5. Stantes ante thronum.

Non est circumlegata, nec curata medicamine, nec fota oleo. Il. l. 6. Idem ltaias livori, plagarque tumentis, non ignem, sed oleum dedisse dolet. Aderat forte scapellum; quod ulcus incidere; sed fascias, non incircuras, optabat; oleum petit, non flammam. Id. l. 1. Strom.

Oravit Jonas ad Dominum Deum suum de ventre piscis. Jon. 2. 1. Terruit Jonam Dominus, commota in eum tempestate; sed terrore non ad orandum, sed ad stertendum, impulset. Oraverit in navi nautae; nec tamen Jonas oravit. Ubi verò à prave haustus, tentorium sibi paratum sensit in monstro; mox benignitate Domini in preces evasit. Id. l. 2. Strom. 5. aperi mihi foror.

Ex Novo, & alius.

Ecce, ego mitto vos sicut oves in medio luporum. Matth. 10. 16. Quid oves mansuetius? quid verò lupo agrestius? hic tamen ab illa superbitur: nihil enim mansuetudine potentius, nil lenitate validius, ac firmius. S. Chrysofom. in Psal. 120. Volo vos mansuetos esse, sicut oves; & sic magis vincere. Theophylactus. Quia fortissima armatura est mansuetudo; ideo dicit: sicut agnos inter lupos; id est, sicut pius, humilis, & mansuetos, inter impios superbos, & malignos. S. Bonav. in Luc. 10.

Ecce rex tuus venit tibi mansuetus. Matth. 21. 5. Mansuetus venit; ut subditos homines facilius ad fe trahat. Dixit Dominus: invenietis agnum, alligatum & solvite, & adducite mihi. Nihil difficultius, quam illegitimum peccatorem ad Dominum adducere; eique subditum reddere, qui multis Dominis subdebat. Ideo dicitur: ecce rex tuus venit tibi mansuetus. Dum mansuetudinem ostendit Dominus, animi subditam regit, & ducit. Efcobar. tom. 3. Coll. Chr. l. 8. Obf. 4.

Messis quidem multa. Luc. 10. 2. 3. Ecce ego mitto vos sicut agnos. Agni messoris Domini fuit: quia mansuetudine potissimos colligimus ex auditoribus fructus. Non ira, non industria, non fortitudo; sed agni mansuetudo, immitte in messem Domini, ut fruges metat. Oliva l. 13. Strom. hic.

Insudans oleum, & vinum. Luc. 10. 34. Saepe flectit humanitas: quos nec virtus potuerit superare, nec ratio. Denique Dominus illum homines, qui ex Jericho descendens incidit in latrones; quem non asperioribus legis medicamentis, non prophetico rigore, curaverat; oleo curavit, & vino. S. Ambros. l. 2. de fide ad Gravian. cap. 4. Prius oleum, dein vinum: oleum blandè fovit, tumorem demulcet, & austeritatem nescit; vinum acris utit, vivacius mordet. Nax. in Joh. 19. 20.

Nolite timere pusillus grex. Luc. 12. 32. Acquisivit humilitas, superbia quod amisit; & grex pusillus, ac mitis totas, & varias edomuit propria mansuetudine feritates. Pusillus grex vicit, ac fregit, tot genera bestiarum, quot divinitas subdidit jugo Christi nationum. Grex pusillus, ac mitis, diu contentus occidi, diu devorari passus est; donec Gentilis divitiis sanguine fatiata, vel carnis, Evangelicis pabuli suavitatem, & divini fontis fluentia degustans, totum contagium saeculi evitaret, & passum; atque in hominem rediret ex bestia, qui ex homine fuerat delapsus in bestiam. S. Chrysol. l. 23.

Filius, tu semper mecum es. Luc. 15. 31. Furebat, & fremebat, major natu filius recepit nuncio fratris à patre. Videbatur à faginato vitulo, quo frater recreabatur, in pardum effertur, parentem cum filio voraturus. Numquam dedisti mihi hordum. Quid putas savitiam tantam repressit pater, fuisse, an enle? fili &. sentiat quisque quod vult; ego pluris facio lenis patientiam ingratiorem, quam commiserationem in prodigum juniorem. Facile est parenti filium alexpaxi lacrymantem; ad furentem, non modo non arguere, sed filium vocare; arduum aequè ac rarum est. Delinuit ita est furor primogeniti his patris illecebris; ut ne mustitaret, aut de vitulo, aut de fratre. Oliva l. 1. Strom. Descendit, & lavit.

Ecce agnus Dei; ecce qui tollit peccatum mundi. Joan. 1. 29. Mira res! Christus & leo est: pugnaturus tamen cum sceleris, & illud fugaturus, non rugit ut leo, sed blanditur ut agnus. Resorbe, quæso, frementes rugitus tuos, si vitam peccatoris optas, & non mortem: agnus peccatum tollit, non leo. Id. l. 4. Strom. hic.

Dominus, da mihi hanc aquam. Joan. 4. 15. Hydrum sex capitum, non igne, ferreaque, extinguit Dominus; sed frigida perfundit; ut ex hydra hydra fiat aque salientis in vitam æternam. Fausior hæc Cana est, ubi sine discipulis suis JESUS vinum luxurix in aquam vertit fecundissima castitas: nam que prolem nullam susceperat ut viris, uni desponsata nuptiis integram peperit Christo. Idem l. 6. Strom. hic.

Hic auditis compuncti sunt corde. Act. 2. 37. Cur Petrus

non rigide, sed blandè, ac suaviter, se habet cum Judæis; gravissimo peccato mortis Filii Dei? S. Chrysofom. hom. 7. in Acta: reveriti sunt Petri mansuetudinem: qui his, qui Dominum suum crucifixurum, & contra ipso clamantur, tamquam pater, ac magister, curam gerens loquebatur; obedierunt, ac seipso condemnarunt; ferenterque, quod fecerant. Mansuetudine adeo eos devinxit? Sylveira hic quaesitio. 32.

Deposuerunt vestimenta sua sicut pedes adolescentia, qui vocabatur Saulus. Act. 7. 57. Justus de angustia liberatus, & traditur impius pro eo. Prov. 11. 8. B. Stephanus de angustia hujus miseræ vitæ est liberatus; & Paulus, qui tunc erat impius, pro eo ad angustias tolerandas est traditus. Christus enim bonus Pastor per ovem lupum cepit; & eum non solum ovem, sed etiam ovibus pastorem praesecit. Stephanus enim ut ovem mansuetus erat; Paulus seviebat ut lupum inquietus: sed cum ovem occubuit, Pastor pro ea lupum restituit. Paulus quippe pro gregge Christi post sanguinem suum fundebat; qui prius in necesse Stephani concubebat. Act. 7. 59.

Ego sum Jesus. Act. 9. 5. Cur non ait, ego sum Deus, vel Filius Dei, sed Jesus tantum? Petrus Bles. f. de convers. S. Pauli: poterat expressisse, quis esset, majestaticis, & terribilibus verbis; ut diceret: ego sum Deus ultionum. Psal. 93. 1. &c. his noluit uti; loca lenitate, ac mansuetudine eum suavitè allicit ad fidem, & spem; proposito nomine JESU, qui est mitis, & humilis corde. 2. Sub Salvatore nomine vult maxime cognosci, & manifestari: nam Dei nomine significatur ejus majestas, qua nos creavit; Salvatoreis verò, ejus beneficentia, & pietas, qua nos redemit. Sylv. hic q. 10.

Adductus est ad Ananiam. Act. 9. 10. Et Ananiam interpretatur ovis. Lupo savitia interdicitur; lupus ad ovem captivum adducitur. Ab Agno pro ovibus mortuo fit ovem secura de lupo. S. Aug. S. 14. de Sandis.

Si preoccupatus fuit homo in aliquo delicto, vos, qui spirituales estis, hujusmodi instruere in spiritu lenitatis. Galat. 6. 1. Instruite, non coercete. Cur? quia homo est rationale, non titione, corrigitur. Væ Ecclesiae Domini, si ad Joannem, & Jacobum, diras, Samaria conflagrasset; Carcerem Samaritanæ hydra, Samaritanæ oleo, Samaritanorum in Christum fide. Oliva l. 2. Strom. 5. aperi mihi Soror.

Do ore ejus gladius utraque parte acutus. Apoc. 19. 16. Cant. 5. 13. Labia ejus lilium. Uter horum hallucinatus est? eane, que florem spectavit in labiis? an qui ensem in ore ejus contempit? neuter: non quod uno ex ore flos, & ensis, prodire possit; sed quod ipsum lilium simul fira fira: una, eademque clementia dum fragrat, ferit. Que scandala non tolles rugiendo, sublata gratularis blanditiis tuis. Oliva lib. 3. Strom. 5. Stantes ante thronum.

Aqua dulcis magis idonea est, quam falsa eluendis maculis. Macrobius l. 6. Saturn. c. 3.

S. IV.

Mansuetudo placat, & reconciliat iratos.

Contra Deum fortis fuisti, quando magis contra homines praevalebis? Gen. 32. 28. Totum hoc factum est? ne formidinem ex anima justi eximeret, & persuaderet ei, ut circa angorem fratri occurreret. Hæc audientes, imitemur justum illum; & si qui sunt, qui male nobis afficiuntur, non magis eorum accendamus iram; sed magna mansuetudine, & humilitate tam verborum, quam operum, reprimamus eorum inimicitias, & afflictas, eorum cœnens animas. Non potest igne ignis extingui: repugnat enim hoc naturæ: sic neque furor furor aliò domatur unquam. Verum quod igni est aqua; hoc est iræ mansuetudo, & mititas. S. Chrysofom. hom. 58. in Gen.

Quem persequeris Rex Israel? &c. 1. Reg. 24. 15. Levavit Saul vocem suam, & stetit. 1. Reg. 24. 17. S. Chrysofom. hom. 3. de David, & Saul: ex homicida fecit patrem; ex lupo ovem. Fornacem iracundiæ multò implevit rore; temperatam vertit in tranquillitatem; atque tumorem omnem exstantis animi ira perfrinxit.

Nunquid vox tua filius Dei. 1. Reg. 24. 17. Vide, quam efficac fuerit vox Davidis, quam potens humilitas, & incensa charitas; quæ adamantinum cor Saulis confregit, ac mite, placidum reddidit, & in lacrymas amoris solvit. Cornelius hic.

Lingua mollis confringet duritiam. Prov. 25. 15. S. Chrysof. vertit. Sermo mollis confringit ossa, & ait S. de Davide & Saule: quid esse durius? & tamen quis aequè durus sit, & rigidus, atque praefactus, nihilominus facile victric, qui illi non mansuetè tractat.

Sicut lilium inter spinas &c. Cant. 2. 2. Sed vide, quò nomine mulieres illas, spinas, & lentes, vocet. Cant. 1. 4. nigra sum; sed formosa, filia Jerusalem. Sanct. Bernardus fecit. 25.

ferm. 25. in Cantic. Hec igitur ratio, cur sponsa filias Jeru- salem dicat eas ipsas, quas malevolis sustinet; atque male- dicias: videlicet, ut blando sermone deliniant murmurantes, commotioem sedet, livorem: scriptum est enim, lingua pa- cifica compescit lites. Didacus Nyls. Pol. Coel. p. 2. lib. 6. cap. 3.

Non potest igne ignis extinguere: repugnat enim hoc natura: sic neque furor furor alio demulceri poterit unquam. Verum quod igni est aqua, hoc est ira mansuetudo & mititas. S. Chrysol. hom. 58. in Gen.

Sicut rogam, cum valde accenditur, aqua injecta reslinguit; ita & animum, camino magis exardescentem, verbum cum mansuetudine prolatum extinguit. S. Chrysol. hom. 58. in Gen.

Neque ferrum ignitum, & aqua intinctum, ita statim ca- lorem amittit; sicut si incidat in animam longanimen homo iracundus. Idem hom. 6. in Acta.

Nihil elephantem iratum ita evincit, quam agni conspe- ctus: & nihil ita tormentorum bellicorum vim, & impetum, elidit, atque lana confusitas. S. Franc. Salef. de am. p. 3. cap. 8.

Globus excessus in congeriem lane muro obtensam, Lem- in molli frangitur Mafenius.

S. V.

Mansuetudo attrahit animos, persuadet.

Faciamus hominem. Gen. 1. 26. Deus in creatione hominis non usus est imperandi verbo *fac*, quo ad alia creanda usus; sed verbo suavi *faciamus*: quia in rationali propria, & rigorosa invenitur obedientia. Ut ergo Deus ad suum obsequium hominem liberum alliceret; non imperiali verbo *fac*, sed *faciamus*, produxit; docens: cum ingenuis, & ra- tione praeditis, non vi, aut imperiali voce, agendum; sed blando & suavi alloquio. Hinc Psalm. 118. 68. Bonus est *in* & in bonitate tua dote me iustificacione tua. S. August. l. 4. de V. Ap. legit: suavis es tui, & in suavitate tua. De Castillo Illat. 16.

Curramus. Cant. 1. 3. Propter mansuetudinem, qua in te predicatur, curramus post te Domine Jesu; audientes, quod non spernas pauperem; peccatorem non horreas. S. Bernardus l. 22. in Cant.

Fili, in mansuetudine opera tua perfice; & super hominum glo- riam diligeris. Eccli. 3. 19.

In loquela labia loquatur ad populum. II. 28. 11. Acquire tibi dulcia labia, & habebis tibi omnes amicos. S. Isaacus Presb. l. 1. de cont. mundi c. 13.

Cum descendisset Jesus de monte, secuta sunt eum turba mul- ta. Matth. 8. 1. Descendit Dominus de monte, id est, de ma- jestate, rigore legis, de vindicta, de duro illo nomine, quod esset *Deus ultionum*. Plal. 93. 1. Deus Zelotes, vindicans pec- cata in quartam generationem. Ex. 20. 5. Descendit ergo Do- minus in humilitatem, & mansuetudinem; & tunc turbæ acce- dunt, ac eum sequuntur: quos enim rigor, & vindicta legis non curavit; hos benignitas, & humanitas Salvatoris fanavit. Sylv. hic q. 1.

Ego agnus Dei. Joan. 1. 36. Cum hæc verba duo Discipuli audierunt, secuti sunt Jesum. Ib. v. 37.

Ego agnus stabas. Apoc. 14. 3. hi sequuntur agnum, quicum- que ferit. V. 4. Dum vocatur *Leo* Apoc. 5. 5. Nullum lego eum sequentem; sed omnes post agnum abeunt. Plus enim sibi com- paravit agnina mansuetudine, quam leonina fortitudine. Sylv. in Math. 10. c. 8.

S. Franciscus Salesius a morte nihil fellis habuisse comper- tus est; sed exiguum fellis in lapillis concreverat; qui dein auro, & annulis, intexti, iisamulato, qui nil nisi bilem vomunt. In Vita.

S. VI.

Mansuetudo est fortis potens.

Perventus Saul mille, & David decem millia. 1. Reg. 28. 7. Saul, homo durus, & immitis; viribus, & copiis, vix decimam partem attingit eorum, quos David lenitate sibi de- vinxit. S. Ambros. in Plalm. 43. Ideo Saul in millibus, Da- vid in decem millibus; quia durus in paucis, mansuetus in pluribus. Pinna Eth. 67.

Ipsa est quasi tenerissimus ligni vermiculus. 2. Reg. 21. 8. Virtus simul bellica, & modesta, viri designatur civilitas: quod videlicet sicut vermiculus ligni, tener quidem, & fragilis toto suo corpore, nec non & perniciosis apparet; nihilominus fortissimum ligni robur excedens consumit. Sic ille affabilis omni- bus domi, & quietus, atque humilis videbatur: at in certa- mine publico robustum fuit, atque intolerabilem hostibus exhi- bebatur Leonem. Vid. Beda l. 30. Quest. q. 9.

Corvina in manibus ejus. Ibi abscondita est fortitudo ejus. Ha- bac. 3. 4. Drogo l. de Pais. Quæ est autem fortitudo tua, nisi mansuetudo tua?

Mansuetudine, & lenitate furorem comprimamus: ni- hil enim illa potentius, nihil fortius. Illa animam nostram in perpetua tranquillitate, & quasi in portu constituit; & omnis recreationis, ac quietis, occasio nobis est. Sanct. Chrysolom. homil. 34. in Genes. Vide hic plura de mansue- tudine.

S. VII.

Mansuetudo Christi.

Butyrum, & mel comedet, II. 7. 15. Quia totus erit placi- dus, & suavis; acsi butyraceus esset, & melleus. Corne- lius hic.

Namquam ex te fructus nascatur in sempiternum. Matth. 21. 19. Sanct. Chrysolomus loquens de sollicitudine, qua Chris- tus Judam conabatur a scelere retrahere, dicit: Christum, quod neminem hominum punire vellet, ad offendendam ta- men Judæ puniendi potentiam, sicuti maledixisse. Ut simul, inquit, terreret Discipulum, ne per contemptum fieret deteri- or; nec ullus tamen hominum afflictionem, poenam, aut supplicium patere; in sicum arborem Christus hanc po- testatem exercuit. Observat ibidem: Christum, cum omni- bus beneficiis, neminem tamen punivisse.

Ejciat omnes vendentes, & ementes. Matth. 21. 13. Mo- dicum feveritatis offendit, dum ementes flagello à templo eiecit: sed statim accesserunt ad eum cæci, & claudi, in tem- plo, & sanavit eos. Cur ex feveritate mox in benignitatem migravit? ut illam abundè compensaret. Adde etiam: cum flagello armatus esset, non fuisse terribilem, sed amabilem: nam à pueris, qui in templo erant, amabatur, non timeba- tur. Tantam enim oculis, ac toto ore benignitatem spirabat, ut pueri flagellum minime timentes, ad eum properantes dicerent: *Hosanna Filio David*. v. 15. Mendoza in 1. Reg. 12. annot. 10. Sect. 2.

Converte gladium tuum in locum suum. Matth. 26. 52. Do- minus adaptans cum ad Evangelicam vitam, docet, non utendum gladio, etiam si quis Deum ulcisci videatur. Theo- phylactus hic.

Oculo Filium hominis erudit? Luc. 22. 48. Filium hominis, hoc est, mansuetum, lenem, morigerum; propter te factum hominem, cum Deus sit. Idem hic.

S. VIII.

Mansuetudo Moyſis, & aliorum Sanctorum.

Et partem gloria tua. Num. 27. 20. Aliqui per gloriam ac- ciptunt mansuetudinem Moyſis, quæ cum populo mirè amabilem, & laudabilem fecit. Oleaster vertit: da Josue partem dejectionis, vel humilitatis tue, q. d. doce Josue tuam mansuetudinem, ut hæc reddat cum populo acceptum, sicut te reddidit. Corn. hic.

Nec dentes illius mei sunt. Deuterom. 34. 7. In hoc adjuravit cum sobria dixit, & animi tranquillitate orat ex mansue- tudine. Nam, ut ait Hippocrates, animalia, quæ bile carent; longeva sunt, ac sana, fortisque in multam ætatem. Idem hic.

Moyſes servus meus. Jos. 1. 2. Erat admodum mansuetus, & clemens: ob eamque causam famulus Dei dicitur, & Dei conspectu omnium Prophetarum dignissimus fuit. S. Dion. Areop. ep. ad Demophilum Monachum de Moyſe.

Discipulum, quem diligebat Jesus. Joan. 21. 20. Quid hanc præcipuam dilectionem conciliavit? Incredibilis, arbitror, Joannis mansuetudo, & lenitas; qua remissior sæpenuerò vi- debatur. S. Chrysol. hom. 32. in Joan.

S. IX.

Varia alia motiva.

Ex Veteri. & Novo.

Populus peculiaris. Deut. 7. 6. Peculium dicitur possessio pec- orum manufactorum: unde populus peculiaris idem est, quod populus mansuetus, & affluens ad Dominum. Hugo Card. hic.

Illeum pro pelle. Job 2. 4. Idem, patientiam, & imitationem mansuetudinis agni incontaminati Jesu Christi, rependere de- bemus. Petrus Cell. l. de pan. c. 1.

Mansuetus habet gratiam. Prov. 3. 37. S. Chrysol. mirabile Salomonis promissum. Et an his nihil dabit gratiam, qui jesu- mis, castimonia, eleemosynis &c. suo fe conditoris commen- darunt? imò vero dabit; sed mites erunt primi, qui optima partem, qui totos principatus auferent in præmium. Drexle- lius Tob. p. 2. c. 3. §. 1.

Beati mites. Matth. 5. 4. Conveniencr ponitur mititas post paupertatem spiritus: quia humiles, & inopes, facile con- temnuntur, injuriæque, & multa incommoda sentiunt: id- circo maxime indigent mititate; nè ad iram, vel impatien- tiam, concitentur. Dionys. Carthus. hic. Verè beati mites, qui

super Angelos, & Archangelos; super omnes Virtutes, & Potestates cœlorum. Goltfridus Abb. in omni festiv. B. V.

Amor B. Virg. in Deum, & Filium.

Dum esset Rex in accubitu suo. Cant. 1. statim addit: *Fa- sciculum myrrha dilectus meus inter ubera mea commora- tur*. Dum Rex in throno est, non vocatur dilectus; sed at tem- pore Passionis, dum plagis, vulneribus, plenus, vocatur di- lectus. Ridenter fortuna, nitente purpura, vocatur dilectus. At in Passione, dum fugiunt Discipuli, amor abscondit- ur, panditur Virginis amor; & inter cordis sinum ample- ctitur, & fovet, dilectum. Sylveira t. 2. lib. 4. cap. 1.

Pulchra ut luna. Cant. 6. 9. propter virginitatem; lunæ namque corpus frigidum est. *Electa ut sol*; propter ferven- tissimam charitatem. *Terribilis ut castrorum acies ordinata*; propter profundissimam humilitatem, qua nihil deminibus terribiliss est. S. Bernardus Sent. t. 2. l. 52.

Fili, quid fecisti nobis? Luc. 2. Non potuit amplius con- tinere affectum, cum in verba excessus amoris erupit; non aliunde ipsum denominans, nisi quod ipse sit Filius, ipsa Ma- ter, Spus, & gaudium, humanis mentibus ministratur; quod virgo Mater Dei Filium nomine filiationis appellat. Omnis amoris signum in isto verbo superatur, *Fili*. Lingua in amore manifestare plus nequit, dicens *Fili*. Nihil ex amore brevius, nihil effusius ad profertendum, cum di- citur *Fili*. Amat præ cunctis Filium Mater, à quo præ cæ- teris se novit amari. Sim. Cass. l. 2. c. 24.

Cur virgo prior loquitur? Lyran. Joseph, licet Pater ejus diceretur, non fuit aulus hoc dicere; quod firmiter crederet, ipsum esse Deum. Sed Mater, ex maxima dilectione, quam habebat ad illum hæc fecit; quia amor excellens dominium nescit. Primas honoris, dicendo *Pater tuus*, concessit Jose- ph; primas in loquendo amoris suo dedit. Sylveira hic.

Mulier amilla se. Apoc. 12. 7. Calidissimum est hujus mu- lieris amictus, cujus omnia tam excellenter irradiata noscuntur; ut nihil in ea, non dico tenebrosum, vel obscurum sal- tem, vel minus lucidum; sed nec tepidum quidem aliquid, aut non ferventissimum, liceat suspicari. S. Bernardus de verbis Apoc.

Stabat virgo in nuptiis, non oblectata convivio, sed socia- ta Filio; cui amore individuo jungebatur; cujus non facia- batur aspectu. Simon. Cass. l. 2. de gest. D. c. 25.

Est etiam sagitta electa amor Christi; quæ Mariæ animam non modò confixit, sed etiam pertransivit; ut nullam in pectore virginali particulam vacuum amare reliquerit; sed toto corde, tota anima, tota virtute diligeret; & eam esset gratia plena. S. Bernardus l. 29. in Cant.

Imitami signaculum fidei vestre. B. Mariam; quam, velut ignis ferrum, Spiritus S. totam decoxit, incanduit, & ignivit; ita ut in ea Spiritus S. flamma videatur; nec sen- tiatur, nisi tantum ignis amoris Dei. S. Ildephonsus, de as- sumpt. B. V.

Divinum erat, in quo amor Virginis ferebatur; pura in purum, casta in castum, Virgo in Virginem, humilis in humilem; prudens in sapientiam, pauperula in pauperem, virtuosa in Virtutem, ignitis amoribus agebatur. Et operi- bus ostendebat, quibus internis ignibus æstuebat: à quibus succenta motibus corporis probabat in publicum, quæ con- sueverat semper tenere secretum. Sim. Cass. l. 2. de gest. D. cap. 26.

Divinis ignita colloquiis tota effecta es velut ignis; reque holocaustum Deo suavissimum obtulisti. O Phoenix aroma- zans cinnamomo, & balsamo, & nardo, suavis Regem in aspectu tuo delectans. Amedeus hom. 6. de laud. B. V.

O B. Maria! torrens voluptatis, vis amoris, totam te ope- ruit, totamque obtinuit, penitentieque inebriavit. Et dixisti; *Oculosur me*. Dixisti enim ad Angelum: *ecce ancilla Domi- ni*. Rupert. l. 1. in Cant.

Mater Dei, Regina dilectionis suprema. S. Franc. Salef. in orat. dedic. t. de div. am.

Ubera quoque botris assimilata sunt: in quo mirabilis præ- rogativa merendi demonstratur in Virgine; quæ non minus meruit, fumendo lac de uberibus suis ad nutrimentum Filii, quam Martyres, qui per botros figurantur; fundendo san- guinem suum in Martyrio: omnium enim operum merces se- cundum radicem charitatis pensatur. Hailgrinus Card. in li- lud Cant. 7. 7. Statuta tua &c.

Seraphini de celo descendere poterant ut amorem discerent in corde Mariæ. Ex hoc immenso amore procedebat opera ejus summi meriti esse; cum præcipua ratio meriti sit chari- tas. Plus Maria merebatur, cum panis involvabat Christum infantem, quam Laurentius, cum super craticulam uretetur. Rupertus l. 1. in Cant.

Excedit omnes amores parentum in filios, aut filiorum in parentes, amor illius Matris in Filium suum; & illius Filii in Matrem suam. S. Anselmus de excell. Virg. c. 4.

qui seipſos possident in variabili animo; & dominantur sibi ip- sis, velut rebus, quas possident. Altius enim est, sui ipsius esse possessorem, & dominum; quam omnium rerum extra po- sitarum. Simon. Cass. l. 10. c. 3.

Ece Rex tuus venit tibi mansuetus. Matth. 21. 5. Voluit ve- nire mansuetus propter quatuor. 1. ut malos facilius corri- geret. 2. ut omnibus se amabilem exhiberet. 3. ut omnes ad se traheret, & populum sibi multiplicaret. 4. ut mansue- tudinem doceret. S. Thomas Aqu. D. 1. adv.

Ex Patribus, & aliis.

Ad hoc mitissimi homines facinus oculatum diligenter, atque instanter examinant; ut inveniant, quibus par- cant. Unde plerumque necesse est, exerceat acris inquisi- tio; ut, manifestato scelere, sciat, ubi apparatus mansuetudo. S. August. ep. 169.

Multæ quidem sunt virtutes, quæ Christianum virum bene decet; maxime autem omnium mansuetudo. S. Chryl. f. de mansuet.

Animus ab iracundia alienus, templum est Spiritus S. In spiritu mansuetudinis Christus caput inclinat; & mens pa- cifica Sanctæ Trinitatis est domicilium. S. Nilus or. 4. de ira.

In cordibus mansuetorum requiescit Dominus. Joan. Clim. gr. 24.

Hæc duo certissima signa sunt Spiritus S. justa mansuetudo animi in proximum; & vera cordis humilitas in Deum. Phi- lo Carpath. in Cant. c. 7.

Dum animal mansuetum esse definit, natura hominis spo- liaris. S. Bonavent. l. 9. de tempore.

Misallana.

Beati mites. Matth. 5. 4. Et multas corporis ex defectu na- turæ; nec non ex voluntate le mutum aliquis facit, cum se- ctatur sana silentia ex amore virtutis, Spiritu Dei actus in- tendit, & vacat sanctæ tacturnitati. Sic est mititas in similitudinem mutitatis, qua se homo mutum facit; non habens ad opprobria, & ad convitia, & ad quælibet maledi- cta, redargutionem, aut repunctiones. Simon Cass. lib. 10. cap. 3.

Fera sit licet immanior; simul ac amare quibus coepit, ove mansuetior evadit. S. Chrysol. hom. 33. in 1. Cor. 13.

Mansueti dicuntur manus aspecti. Hugo Card. in Plalm. 33.

TITULUS VI.

MARIA.

Virgo Deipara.

Ordine Alphabetico.

A.

Agonizans.

Et tuam ipsius animam. Luc. 2. Humilitatem agnosce Mariæ; quæ non velut Mundi Regina, & æterni Regis Mater; sed ut discipula, accipit verba senis; non stoma- chans verbum, non indignans auditum; æquanimiter læta, & tristitia, recipit, omnia respensione ut prærogaret omnibus audiendæ veritatis formam; & virginibus auferat loquendi audaciam. Sim. Cass. lib. 1. de gest. D. c. 21.

Ipla, & putativus Pater, sileter oracula divina suscipiunt; & animo conditis, servantque in lingua censuram; non muta- tata facie in auditus de sua prole magnis; & lævis, passio- nibus, & quod sit doloris gladio fodiendi; eandem consi- stentiam conservavit; ut nec læta de lætis, nec tristis de tristibus videretur. Idem ibidem.

Affilius.

Odiyinum, ac vivum simulacrum! ad quod opifex Deus inventus est; mentem quidem divinitus gubernatam habens, ac Deo soli operam dantem: cupiditatem autem om- nem ad id, quod solum expetendum, atque amandum est, intentam: iram vero adversus peccata duntaxat, ipsiusque parentem. S. Joan. Damasc. or. 1. de Nat. B. V.

Amor Dei ergo B. Virginem.

Adamavit eam rex plus quam omnes mulieres. Eth. 2. 17. Et postit diadema regis in capite ejus. Corona seniorum filii siliorum. Proverb. 17. Deus plus amat solam B. Virgi- nem, quam reliquos Sanctos omnes. Suarez 3. p. t. 2. disp. 18. Sect. 4.

Venit Jesus à Galilea. Matth. 3. 13. Puta à Nazareth; in qua hucusque habitavit cum Virgine Matre: cum qua rap- to tempore in terris conversari, & demorari elegit. quia delicia ejus esse cum illa. Dion. Carthus. hic.

Dilexit eam Deus super beatam societatem Apostolorum;